

Sygn. akt IV Ka 712/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Marta Legeny-Błaszczyk

Sędziowie SO Sławomir Gosławski (spr.)

SO Agnieszka Szulc-Wroniszewska

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Violetty Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2014 roku

sprawy **H. K.**

skazanego wyrokiem łącznym

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 15 października 2013 roku sygn. akt II K 863/13

na podstawie art.437§1 kpk, art.624§1 kpk

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok łączny, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata P. L. – Kancelaria Adwokacka w B. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

zwalnia skazanego H. K. od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

IV Ka 712/13

UZASADNIENIE

H. K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

I.wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 03 września 2009 roku w sprawie sygn. akt II K 522/09 za przestępstwo popełnione w dniu 18 czerwca 2009 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 288 § 2 kk na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w rozmiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Postanowieniem z dnia 17 września 2010 roku w sprawie sygn. akt II Ko 1817/10 Sąd Rejonowy w Bełchatowie zarządził w stosunku do skazanego wykonanie 150 dni zastępczej kary pozbawienia wolności, w zamian za nie wykonaną karę ograniczenia wolności.

Po wstrzymaniu wykonania zastępczej kary i częściowym odpracowaniu jej przez skazanego postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2012 roku w sprawie sygn. akt II Ko 2135/12 Sąd Rejonowy w Bełchatowie zarządził wykonanie 104 dni zastępczej kary pozbawienia wolności w zamian za nie wykonaną karę 208 dni ograniczenia wolności. Karę tę skazany ma odbywać od dnia 27 kwietnia 2014 roku;

II. wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 12 października 2010 roku w sprawie sygn. akt II K 775/10 za:

- przestępstwo popełnione w dniu 29 marca 2010 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 222 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 40 stawek dziennych grzywny w rozmiarze 10 złotych każda;
- przestępstwo popełnione w dniu 29 marca 2010 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 226 § 1 kk na karę 40 stawek dziennych grzywny w rozmiarze 10 złotych każda;
- przestępstwo popełnione w dniu 29 marca 2010 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 224 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności;
- przestępstwo popełnione w okresie od 25 marca do 08 kwietnia 2010 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności;
- przestępstwo popełnione w dniu 25 marca 2010 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 193 kk i art. 288 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk orzeczono karę łączną 40 stawek dziennych grzywny w rozmiarze 10 złotych każda oraz karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt. 1 kk, art. 75 § 1 pkt. 5 i 6 kk oraz art. 73 § 1 kk wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby 5 lat, w którym oddano skazanego pod dozór kuratora sądowego oraz zobowiązano do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu oraz niezwłocznego podjęcia leczenia odwykowego.

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2011 roku w sprawie sygn. akt II Ko 3204/11 w trybie art. 75 § 2 kk Sąd Rejonowy w Bełchatowie zarządził skazanemu wykonanie warunkowo zawieszonej kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności. Orzeczoną karę skazany odbywa od dnia 27 kwietnia 2012 roku;

III. wyrokiem Sądu Rejonowego Bełchatowie z dnia 01 grudnia 2010 roku w sprawie sygn. akt **II K 582/10** za przestępstwo popełnione w dniu 03 maja 2010 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 226 § 1 kk na karę 12 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w rozmiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym.

Nadto na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary zaliczono skazanemu okres zatrzymania od dnia 03 maja 2010 roku do dnia 04 maja 2010 roku.

Postanowieniem z dnia 05 października 2011 roku w sprawie II Ko 2256/11 Sąd Rejonowy w Bełchatowie zwolnił skazanego z obowiązku wykonywania reszty kary ograniczenia wolności orzeczonej w sprawie II K 582/10, uznając ją tym samym za wykonaną w całości;

IV. wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sygn. akt II K 1444/11 za przestępstwo wyczerpujące dyspozycję art. 178a § 2 kk popełnione w dniu 30 września 2011 roku na karę 6 miesięcy

ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w rozmiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono środek karny zakazu prowadzenia rowerów po drogach publicznych, w strefie zamieszkania i w strefie ruchu na okres 1 roku.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. wyrokiem łącznym z dnia 15 października 2013 roku w sprawie II K 863/13:

1.rozwiązał karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 12 października 2010 roku w sprawie II K 775/10,

2.na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk, art. 87 kk, art. 570 kpk i art. 573 § 1 kpk połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności oraz karę ograniczenia wolności wymierzone w wyrokach opisanych w punktach II oraz III i wymierzył skazanemu H. K. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

3.w pozostałym zakresie wyroki opisane w punktach II oraz III uznał, że podlegają odrębnemu wykonaniu;

4.na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył skazanemu okres 6 miesięcy odpowiadający okresowi 12 miesięcy kary ograniczenia wolności orzeczonej w sprawie II K 582/10, która została wykonana w całości;

5.na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym wyroków opisanych w punktach I i IV;

6.zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata P. L. kwotę 147,60 złotych tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną skazanemu z urzędu;

7.zwolnił skazanego z obowiązku zwrotu kosztów sądowych, które przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze wniósł obrońca skazanego.

Wyrokowi zarzuci;

- błąd w ustaleniach faktycznych przez uznanie, że pomiędzy czynami skazanego w wyroku II K 775/10 oraz w wyroku II K 582/10 nie zachodził związek przedmiotowy – podmiotowy, uzasadniający zastosowanie zasady pełnej absorpcji, co miało wpływ na treść wyroku.

W konkluzji wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kary w wymiarze najwyższej kary jednostkowej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, tj. kary łącznej jednego roku pozbawiania wolności, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest oczywiście bezzasadna.

Zgodnie z art. 85 kk orzeczenie kary łącznej może nastąpić wówczas, gdy:

- sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw,

- przestępstwa te zostały popełnione zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny wyrok co do któregokolwiek z nich,

- za przestępstwa te wymierzone zostały kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu.

W tym kontekście należy stwierdzić, iż powyższe warunki spełniają tylko jednostkowe skazania opisane w punktach II oraz III, co słusznie doprowadziło sąd I instancji do orzeczenia w niniejszym wyroku łącznym kary łącznej, wynikającej z połączenia wymienionych w nich wyroków. Ustalenia te nie były kwestionowane i nie muszą być przedmiotem szczegółowych rozważań sądu odwoławczego.

Instytucja kary łącznej nie jest instrumentem łagodzenia orzeczonych kar za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa. Wymiar kary łącznej jest działalnością racjonalną polegającą na oznaczeniu kary odpowiedniej do stopnia związku podmiotowo-przedmiotowego między zbiegającymi się realnie przestępstwami.

Instytucja ta nie służy premiowaniu skazanego przez ograniczenie jego odpowiedzialności karnej lecz rzeczywistemu oddaniu zawartości kryminalnej czynów, jakich się dopuścił. Kara łączna to szczególna kara wymierzana niejako „na nowo” i jako taka stanowić musi syntetyczną, całościową ocenę zachowań sprawcy, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego reakcją na popełnione czyny, i jako taka nie może i nie powinna być postrzegana jako instytucja mająca działać na korzyść skazanego, ale jako instytucja gwarantująca racjonalną politykę karania w stosunku do sprawcy wielości - pozostających w realnym zbiegu - przestępstw, a taki stan rzeczy może w wyroku łącznym nawet pogorszyć sytuację skazanego, w szczególności przy łączeniu wyroków zawierających już kary łączne, bowiem połączeniu zawsze będą podlegały kary jednostkowe wymierzone za poszczególne przestępstwa. Ponadto niezależnie od tego, czy wyrokami podlegającymi łączeniu orzeczono wyłącznie kary za poszczególne przestępstwa, czy także kary łączne, górną granicę kary orzekanej w wyroku łącznym stanowi suma kar jednostkowych.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy podnieść, iż w odniesieniu do skazań jednostkowych opisanych w punktach II oraz III kara łączna mogła być orzeczona w wymiarze od 1 roku do 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie podkreśla się, że niezależnie od możliwości zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji, asperacji, jak i zasady pełnej kumulacji, oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia. Natomiast priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji. Kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem działalności przestępczej sprawcy w okresie czasu objętym skazaniami. Ma likwidować swoistą konkurencję kar w postępowaniu wykonawczym wynikłą z kilkakrotnych skazań. Nie jest to sposób na premię dla sprawcy większej ilości przestępstw. Wymierzając karę łączną, stosuje się zwykle dyrektywy karania, a zwłaszcza słuszności i celowości, wyrażane przez związek przedmiotowo-podmiotowy między poszczególnymi przestępstwami. Nie ma powodu, by w stosunku do skazanego orzekać kary łączne w dolnych granicach, to jest w wysokości najsurowszej ze zbiegających się kar. Popełnienie więcej jak jednego przestępstwa musi skłaniać do odstępstwa od absorpcji kar. Wymierzenie takiej kary prowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego nie jedno, a więcej przestępstw, zatem prowadziłoby do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych.

W odniesieniu do skazań jednostkowych opisanych w punktach II oraz III należy stwierdzić, iż bliski jest związek przedmiotowy pomiędzy czynami z art. 222 § 1 kk, 226 § 1 kk, 224 § 2 kk; taka relacja nie dotyczy czynów z art. 190 § 1 kk, art. 288 § 1 kk i art. 193 kk. Jest również wielomiesięczny odstęp czasowy pomiędzy przestępstwami objętymi obu wyrokami. Przesłanki te szczegółowo analizował sąd merytoryczny i sąd odwoławczy je w pełni podziela te rozważania - uzasadniają one odstępstwo od absorpcji kar. Istotna jest również ocena sylwetki skazanego, który ma negatywną opinię z zakładu karnego, co jednoznacznie przemawia za surowszym ukształtowaniem kary łącznej. Apelacja bagatelizuje te okoliczności i nie może być skuteczna. Dotychczasowa niepoprawność skazanego wyrażająca się brakiem wyciągania wniosków z kolejnych skazań i popełnianie nowych przestępstw, brak postępów w resocjalizacji w jednostce penitencjarnej musi prowadzić do ukształtowania kary łącznej w takim wymiarze, aby osiągnąć wobec niego cele w zakresie prewencji indywidualnej, a to powoduje całkowitą bezpodstawną domagającego się dokonania zmiany zaskarżonego wyroku w kierunku absorpcji skazań.

H. K. musi zdawać sobie sprawę, iż wskazane wyżej zasady wymagają, aby z każdym nowym przestępstwem ewentualna kolejna kara łączna była orzekana jednak w wysokości zbliżonej do kumulacji wymiaru kar jednostkowych.

Z tych względów sąd okręgowy orzekł, jak w wyroku.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skazanemu sąd orzekł na podstawie art. § 14 ust 5 i § 2 ust 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając na uwadze trudną sytuację materialną skazanego wynikającą z przebywania w zakładzie karnym sąd II instancji zwolnił go od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.